

Vindkrafttillverkning och service i Triple Steelix regionen – Nätverket för vindbruk.

Ett stort antal vindkraftverk är under planering i Svealand och Södra Norrland. Näringslivet i Bergslagsregionen har länge efterfrågat någon konkret samordning kring vindkraften. Redan idag finns ett stort kunnande bland företagen avseende tillverkning, drift och underhåll. Det blev därför naturligt för Triple Steelix och dess nätverk, som stöder utveckling av stålrelaterade produkter, att engagera sig i ett konkret projekt kring vindkraft.

Formellt startade projektet **Vindkrafttillverkning och service i Triple Steelix regionen** den 1 december 2009. Ett upptaktsseminarium på Främby Hallar i Falun den 4 februari 2010 blev en positiv markering med många intresserade deltagare. Projektet är planerat att pågå fram till den sista december 2011, men kan eventuellt komma att förlängas.

– Om man nu bygger vindkraftverk och satsar på alternativ energi i det här landet, då ska vi se till att ta vara på de möjligheter som finns runt detta och de jobb som kommer att finnas i vår region. Vi jobbar underifrån och det är absolut den mest framkomliga vägen, säger Kjell Grundström som är samordnare för projektet.

Inom Energimyndigheten finns flera projekt som tillsammans bildar ett nationellt **Nätverk för vindbruk** och som arbetar för nya affärsmöjligheter kring vindkraft. Projektet som Triple Steelix driver är ett av de mindre men har fått mycket uppmärksamhet för det man hittills har åstadkommit. Triple Steelix har beviljats 1. 600 000 kr från Energimyndigheten för att driva projektet. Övriga intressenter är Länsstyrelsen Dalarna och Falu kommun.

Kjell Grundström är nöjd med bevakningen av projektet och berättar att man fått mycket bra genomslag i medierna.

Syfte

Syftet är att skapa förutsättningar för att fler företag i Triple Steelix-regionen, Bergslagens stålkluster, ska bli leverantörer till vindkraftsindustrin och att fler serviceföretag ska etableras i regionen. Genom att bygga upp ett nätverk av leverantörer kan företagen agera gemensamt.

Projektet ska kartlägga företag som kan bli underleverantörer till vindkraftsindustrin eller elnätsindustrin.

Projektet ska även skapa kontakt med tillverkare och systemleverantörer genom mässor, och workshops i samverkan med andra industriprojekt inom nätverket.

Mål fram till projekttidens slut:

1. Minst fem företag ska vara underleverantörer till vindkraftsindustrin.
2. Ett centrum för drift och underhåll ska vara etablerat i regionen. Minst ett mer omfattande drifts- och underhållskontrakt ska vara tecknat mellan företag i regionen och ägare till vindkraftverk.
3. Underleverantörsnätverk för vindkraft/elnet ska ha bildats med tydlig inriktning och arbetsformer.
4. Minst en utbildning inom energieffektivisering och underhåll ska finnas att tillgå i regionen.
5. En fungerande samverkan mellan projektet och projekt High Voltage Valley ska vara

igångsatt.

Aktiviteter

Arbetet har under 2010 handlat mycket om att resa runt, ta kontakter och visa upp sig i olika sammanhang. Det har varit viktigt att ta vara på alla möjliga kontakter i industrin, lyssna, lära och delta i olika nätverksaktiviteter. Den nationella vindkonferensen i Kalmar i maj var ett självklart forum, liksom Vind 2010 i Göteborg, anordnad av svensk Vindenergi. Kjell Grundström har även åkt runt och gjort många besök ute i industrin. Detta har resulterat i ett nätverk för företag (industri, utbildare, teknikkonsulter m.m.) i Triple Steelix regionen som är intresserade av vindkraft och dess utveckling. Här ingår sammanlagt 175 företag idag.

På sensommaren sammanstrålade alla i Nätverket för vindbruk i Kristinehamn och tittade bland annat på Vindkraft Väneren. Tanken är att man ska kunna samarbeta och dra viss nytta av varandra.

Exempel på studiebesök/kontakter:

Torntillverkaren Enercon i Malmö har varit i Falun och tittat på möjligheterna att bygga torn. Vestas i Danmark, världens största tillverkare av hela anläggningar, har man besökt. Vestas har också besökt Falun och Främby Hallar.

Spanska Gamesa, som vill sätta upp ett representationskontor i Mellansverige, har kontaktat projektet.

Sinovel, ett kinesiskt företag som tillverkar vindkraftsanläggningar, har öppnat ett kontor i Stockholm och visat intresse för projektet.

I september 2010 deltog man i NEREC Oslo, den norska motsvarigheten till Vind 2010. Här höll Kjell Grundström ett föredrag om vindkraftsprojektet och Triple Steelix. Det blev mycket uppskattat och han fick kontakter med norska och värmländska företag.

Bergslagens Industridagar i Sandviken. Här fick man värdefulla kontakter och nya infallsvinklar.

På Elmia i november fick Kjell Grundström kontakt med ett 20-tal företag som var intresserade kring vindkraftsutbyggen i vår region.

Teknikseminarier i Falun och Sandviken 17-18/11. Mycket positivt. Fler sådana planeras.

Politiker- och företagsvecka 29/11 – 3/12 i Falun med studiebesök och föredrag.

Studiebesök hos bla Vestas på Jylland ihop med företagare från Sandviken är planerat i början av 2011.

Vad har projektet uppnått?

- Nätverket är klart.
- Tre leverantörsgrupperingar som vill jobba ihop för att bli tillräckligt konkurrenskraftiga är etablerade. Det handlar om två grupper av kvalificerade företag inom service och underhåll samt en grupp inom tjänstesektorn.
- Flera företag som idag är leverantörer till vindkraftindustrin ser tillväxtpotentialer som underleverantörer till vindkraft: Bland dess kan nämnas Sandvik, Dellner Brakes, Dellner Couplers, Sitab, EriComm, USAB, mfl
- Samarbetet med HVV (High Voltage Valley) är etablerat och deras processledare Linda Nilsson är medlem i styrgryppen. Det finns ju en rad kopplingar mellan vindkraft och lagring/reglering som bland annat HVV med ABB och STRI i Ludvika

arbetar med.

- Nya företag: **Crux** ett företag från Uppsala som jobbar med säkerhet och är en ledande leverantör av utbildning och utrustning för arbete i miljöer med fallrisker. De har nu etablerat sig i Främby Hallar i Falun. Det är främst ett ökat behov av utbildning samt den satsning som nu sker inte minst i mellersta Sverige av den direkta utbyggnaden inom Vindkraft som bidragit till etableringen.

Ett annat företag **PPP, Pure Process Performance**, är på plats. De har utvecklat ett system som ger så effektiv smörjning som möjligt i ett vindkraftverk. (Rätt olja och rätt reningsprocess.) Detta kombinerar de med övervakning (förebyggande underhåll) och nya tekniklösningar för växellådor.

Dynamate I-S finns redan på området Främby Hallar och arbetar med industriellt underhåll. De tänker arbeta med vindkraft framöver om det blir storskaligt. De har en bra maskinpark samt lång erfarenhet av industriellt underhåll. Dynamate har idag cirka 40 anställda .

Projektet har tagit fram en ny portal som heter **Centrumvind** som tas i bruk i början av 2011. Här samlar man i första hand de företag som redan har något med vindkraft att göra. Kjell Grundström uttrycker det såhär: Självklart ska vi även ta plats i den digitala världen och tala om att regionen har många olika kompetenser i branschen. I andra hand ska även de som är intresserade av ämnet kunna finnas med och använda sig av portalen. Systemet ska vara öppet och tillgängligt.

Utbildningar

Yrkesakademin har tagit fram en yrkeshögskoleutbildning ”Industriellt underhåll med inriktning vindkraft”. Planen är att den ska vara igång i september 2011. De här eleverna kommer att kunna få jobb inom både industri och vindkraft.

Vindkraftsprojektet tänker samverka med Söderhamnsprojektet **Business Wind**, som är en företagsanpassad utbildning om hur man gör affärer kring vindkraft.

Utbildningar inom säkerhet och räddning för vindkraftverk i Crux regi är redan etablerade på Främby Hallar.

Tycker du, som projektledare, att det har blivit som du hade tänkt dig?

Jag hade en idé om att vi skulle ha varit mer inne på produktion av komponenter, men redan innan projektet var i hamn insåg vi att branschen redan hade väldigt utvecklade underleverantörssystem. Det innebar att projekt tidigt riktade in sig mer mot drift och underhåll. Men man ska komma ihåg att vindkraftverk behöver annat än rena tekniska komponenter - det behövs till exempel stegar och plattformar och då finns det företag i regionen som kan ta sig an den uppgiften.

Det har gått över förväntan bättre än väntat, mycket beroende på det starka intresse folk har visat. Man är nyfiken på ämnet, vill veta mer och det gör att det är lätt att få kontakt och det känns positivt på alla sätt.

Vad är du mest nöjd med?

Först och främst att det har gått så lätt att få till underleverantörsgrupperingarna, få dem på banan och få dem att inse att här finns affärsmöjligheter i takt med att de stora vindparksatsningarna blir verklighet.

Sedan att det faktiskt ser ut att finnas ett intresse att konkret etablera nya verksamheter kring Falun och Främby Hallar. Då blir det ett tydligt och handfast Centrum för vindkraft, inte bara en portal.

Agneta Barle